ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 1176 — ՇԱԲԱԹ — 11 — ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ — 1871

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին Կ. Պոլսոյ համար 180 ղշ.
» Գաւառաց » 10 Մէճ.
Վեցամսեայ Կ. Պոլսոյ » 90 ղշ.
» Գաւառաց » 5 Մէճ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 50 փր.
Յայտարարութեան տողը մէկ անգամի համար 3 ղուրուշ, երկու անգամի համար 2 ղուրուշ. աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս գացած լրագրոց ծախքը թղթատարութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն ուղղել — Տիւրքճեան պէյի ..., Չինիլի խան, Մասիսի գրասենեակը։
Համբու ծախքը չվճարուած նամակ չընդունուիր։

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Հանրապետութեան ու միապետութեան մրցումը կը շարունակէ Գաղղիոյ մէջ։

Ժողովուրդը Պ. Թիէրի կառավարութեան արդէն բրած կարեւոր՝ և կրնայ խել բաւել՝ կենսական ծառայութիւններուն և բուն նոյն հանրապետականաց ալ խոհական վարմունքը տեսնելով՝ որ քան զօր հանրապետութեան կը յարի։

Թէ և միապետականաց մեծամասնութիւն ձեռք ի գործ կը դնէ հանրապետութեան վերջնական կերպիւ հաստատութիւնն արգիլելու, բայց երկիրն աժամանակեայ վիճակէն ձանձրացած, վերջնական վճռի մը կուգէ, և միապետական կուսակցութեանց անհամաձայնութիւնը նկատելով, կը համոզուի որ միապետութեան որ և է ճիւղին վերահաստատութիւնը քաղաքային պատերազմի և յեղափոխութեանց նշան մը պիտի լինի, որոյ երկիրն անհնար է դիմանալ։

Այսպիսի փոփոխական անստուգութեանց միայն հնարաւոր լուծում հանրապետութիւնը կրնայ լինել։

Նոյն խել միապետական կուսակցութեանց խաչուն և գլխաւոր մասերն այսպէս համոզուելով՝ սկսած հանրապետութիւնն ընդունելու պատրաստուած են։

Պատգ այս պատճառաւ թեան նախընտրել՝ ազգային ժողովոյ հանրապետական մասն երկու առաջարկութիւն պատրաստած է. 1. Պ. Թիէրի նախագահութիւնը վերստին երկարել. 2. ազգային ժողովը տարւէ տարի մասամբ նորոգել։

Անշուշտ այս երկու առաջարկութիւնք հանրապետութեան վերջնապէս հաստատութեան նպաստաւոր լինելուն համար միապետականաց կողմէ սաստիկ ընդդիմութեան պիտի հանդիպին, բայց պաշտպանողք բազմաթիւ և ձայնատուաց զօրաւոր լինելնուն համար կը յուսացուի որ վերջապէս յաղթեն։ Միւս կողմանէ Գաղղիոյ գաւառաց մէջ ազգային ժողովոյ լուծման համար հանրագրութիւնք նորէն բացուած լինելով, այս ալ ոչ նուազ ազդեցութիւն կրնայ ունենալ միապետականաց տրամադրութեան վրայ։

Կառավարութեան և ժողովին փորձիչ գտնուելու խնդիրն ալ ծերակուտութեանց կը յուզուի ժողովին անդամոց և լրագրաց մէջ։ Ոչ միայն հանրապետականք այլ և միապետական լրագիրք համաձայն են այս մասին, և կը հարցնեն թէ վասն զի ուրիշ չէ՝ միայնոյ ճիշդ ճգնաժամ (?) ... և անխառնութեան մէջ պահել փորձը քաղաքը, և անոր շահուցն ու պատուոյն վնասակար միայն վտանգ։ Անկէց զատ, կըսեն, երբոր Գաղղիոյ խաղաղութեան և կառավարութեան հաստատութեան վրայ վստահութիւն ունենալ՝ մինչև որ կառավարութիւնն և ժողովն իրենց բնական աթոռը խորհրդարանը նստած չտեսնէ։

Փարիզի դեսպանական սենեակները մեծ նշանակութիւն կուտան իւ տարիոյս Չէմոլսինի զօրավարին և հաշուեկալ Պ. Փոմիւծի(?) փարիզ գալուն, և քաղաքական ու զինուորական անհատականութեանց հետևութիւններ կը գուշակեն։

Պ. Թիէր այս երկու նշանաւոր անձանց հետ երկարօրէն խօսակցած համար որ և ժամ՝ արգած է։

Վերջին օրերս Օրլէանեան արքայազանց, Օմալի դուքսին և ժուանվիլի իշխանին ազգային ժողովոյ մէջ նստելու խնդիրն ալ բաւական խօսք նիւթ պատճառած է լրագրաց։

Ծիշտել արքայազունները երեսփոխան ընտրուած ժամանակնին խոստացած էին որ ժողովին մէջ չնստին։

Բայց անձնականներն իրենց ընտրողաց ուղղեալ նամակներով յայտնեցին թէ իրենց այն խոստումն ամժամանակեայ էր, առաջի հիմա ժողովին մէջ նստելին անպատեհ չերևիր իրենց։ Բայց Պ. Թիէր իրենց համոզել չկրնալով՝ բարձրագոյն աստիճան մը վճռոյն կամ նոր ատեն մը պիտի բռնադատէին։

Այս խնդիրն ազգային ժողովոյ դէպքն մէջ հարցման առթ ընելով. ներքին գործոց պաշտօնեայն ըսաւ թէ Պ. Թիէր չկրնալ արքայազունները իրենց խոստումէն արձակած չէր. որովհետեւ այն խոստումը մի այն իրեն տրուած էր, այլ և ազգային ժողովոյ յանձնախմբին։ Սակայն Պ. Թիէր այն խոստման վրայ չպնդեր։ Ժողովը պատասխանեց թէ այս պարագային մէջ ինքը ոչ կարծիք կը յայտնէ, ոչ ալ պատասխանատուութիւն իր վրայ կառնու։

Օրլէանեան արքայազանց ժողովին և Պ. Թիէրի այս տրամադրութենէն քաջալերուելով՝ հետեւեալ օրը ժողովին ներկայացան և աջակողմեան կեդրոնը նստիլ սկսան։

Թուրքական Լոնտրա լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գաղղիոյ պատերազմական գործոց պաշտօնեայ նշան զօրավար Կլինոււորական անձնակարաւորը պաշտօնավ մը քիչ օրէն Միջերկրական կ'այցելէ։

Անկէց զատ՝ Յունաց կառավարութիւնն առաջարկած է Գաղղիոյ կառավարութեան թէ Յաղղէականի բանակին վերակազմութեան ատեն եթէ բանկան ազատներ անպաշտօն ... Յունաց կառավարութիւնը պատրաստ է դանձել իր բանակին վերակազմութեան գործոյն, մինչև թէ հնարաւոր է թղթակցութիւն ... երթալու, որպէս զի Յունաց լեզուին ակզբնաստարերքը չուսով՝ ...։

Այս լուրերուն վրայ, Յունաց և Գաղղիոյ մէջ զաշնակցութիւն մը կազմելու զրոյցները նորէն երեւան ելան։

Միւս կողմանէ Յունաց լրագրոց լեզուն և կառավարութեան ըրած փութեռան պատրաստութիւնները կարծել կուտան թէ մօտ ժամանակին մեծամեծ դէպքեր կոն ծագելիք։

Հռոմէն գրուած վերջին նամակաց խօսքին նայելով Պապին շահերուն խնդիրը լուծուած է։

Հիւսիսին և կորդինալաց երգրածը վերջապէս խորհած են Պապին ընդդիմութեան ուժին, որուն մեծ մասէ նպաստած են նաև Հռոմի փոխական միաբանութիւնք, որք Պապին Հռոմէն մեկնիլը չեն ուզեր. վասն զի կը խորհին որ եթէ Պապը Հռոմէն մեկնի փոխական ընկերութեանց ֆրենսիսեան օրէնքը՝ որ խորհրդարանին ներկայացած է, աւելի խիստ որոշում և հետեւաբար ալ աւելի անողոք գործադրութիւն կը գտնէ։

«Մեկնելու կարմնակիցները կըսեն, ցէտա լրագրին գրուած նամակ մը, ամեն տեսակ ազդեցութիւն ի գործ դրին Միջերկեռան գաւառներէն եպիսկոպոսներ ու կարդինալներ իրենց օգնութեան կոչեցին, որպէս զի Պապին միտքը համոզեն, բայց չկրցին յաջողիլ։

«Պապն իր հրապարակախօսութեանց մէջ անսասան ընդդիմութիւն ցոյց կուտայ և բողոքական կառավարութեան հետ իր հաշտութիւնն անհնար կը համարի, ինչպէս Քրիստոսի հաշտութիւնը Բելիարայ հետ, լուսոյ հաշտութիւնը խաւարի հետ. բայց առանձնական ընդունելութեանց մէջ այնչափ բացարձակ և անդրդուելի չէ. նախախնամութեան վերայ հաստատութիւն և Իտալիոյ յաղթութեան վրայ յոյս կը ցուցնէ, խաղաղ թագաւորին և խորհրդարանին Հռոմ զետեղուելուն վրայ ալ այնչափ զայրանալիք չխօսիր։

«Կը յուսացուի որ, կըսէ վերջապէս վերջերս նամակը, Թագաւորին և արքունական ընտանեաց կողմանէ Պապին դէմ տրուած խօսքերը, խորհրդարանին և կառավարութեան վրայ տեսնուած հաշտասէր հոգին, և Թագաւորին ու իր ընտանեաց կանոնաւորապէս իրենց կրօնական պարտականութիւններն կատարելը՝ կրնան քիչ քիչ Պիոս Թ.ի գրգռութիւնն անցնել, և նեթէ ոչ պաշտամունքս, գոնէ անձնապէս զինքը Թագաւորին հետ հաշտեցնել»։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լոնտրա 19 դեկտ.

Կայլէսի իշխանին վիճակը գոհացուցիչ է. Թագուհին Վինտսոր դարձաւ։

Վիեննա 19 դեկտ.

Պաշտօնական կազէթն Աբոնեի կոմսին փարիզի դեսպան անուանիլը կը ծանուցանէ։

Վիեննա 19 դեկտ.

Փարիզէն եկած հրամաններու պատճառաւ Օսմանեան երկաթուղեաց բաժնեթղթերը 65.50ի առաջարկուեցան։

Պարոն Հիրշ Հունգարական երկաթուղիները չինելու ծրագիր մ'առաջարկելով՝ Աւստրիական Լոյտին և Ֆիկլօ—Պանկի բաժնեթղթերը շատ բարձրացան։

Վերսայլ 20 դեկտ.

Գաղղիոյ քաղաքական պաշտօնատարութիւն մը գրեցին Պ. Թիէրի խնդրելու համար որ եկեղեցիները պետութենէն բաժնուին, և եկեղեցականք հաւատացելոց օրօքն ապրին։

Պ. Թիէր վստահութիւն ունի թէ կառավարութիւնը միշտ պիտի յարգէ և յարգել տայ կրօնական ազատութիւնը։

Պէշտ 20 դեկտ.

Մահուան պատիժը վերցաւ։

Վիեննա 19 դեկտ.

Կառավարութիւնն օրէնսգիր մը պիտի ներկայացնէ Թրիէստի ազատ նաւահանգիստ հրատարակելու համար։ Աւստրիական Լոյտը Հնդկաստան և Զելանտա բանալու պիտի պարտաւորի՝ կառավարութենէն դրամական նպաստ մ'առնելով։

Փարիզ 19 դեկտ.

Ծայրագոյն ձախակողմեանք և ծայրագոյն ձախակողմեանք Օրլէանեանց դէմ լեցուին յայտնեցին։

Կոստանդնուպոլիս 18 դեկտ.

Ըսկրուտար ժողովը փորձութեան ամեն ճիւղերուն մէջ խիստ քննութիւն մ'ընել հրամայեց։

Մատրիտ 21 դեկտ.

Նոր պաշտօնէութիւնը կազմուեցաւ Պ. Սակաստայի նախագահութեամբ։

Երեսփոխանաց ժողովը յունվար 3ին պիտի գումարի։

Պ. Սակաստա ժողովը լուծել պիտի ուզէ եթէ ներկայ միապետութեան նպաստաւոր մեծամասնութիւն մը կազմելու չյաջողի։

Վիեննա 21 դեկտ.

Մեզանաւորաց խումբ մը Իտալիոյ մէջ Թանքա մը պիտի հաստատէ Երուսաղէմի միաբանութեան վրայ։

Թրիէստի մէջ Հայաստանեայց ընկերութիւն մը կազմուեցաւ, որ պիտի սորովէ Հնդկաստանի և Ծայրագոյն Արեւելեան հետ գործ պիտի ընէ։

Պետերսբուրգ 21 դեկտ.

Գաղտնական Ատեանէ յառաջ՝ կըսէ թէ Ռուսիոյ եւ Գերմանիոյ կառավարութեանց մէջ եղած միաբանութիւնն անոնց շահուց համաձայնութենէն յառաջ կուգայ, բայց այս խորհրդութիւնն ի բաղկայ համար սպառնալիք չէ.

Ցաւակցաց յանձնաժողով ատեան ձեռնհասութեան տեղը թուրքական ատեանը դատաստանական յետոյ Լեհաստանի միաբանութեան ամեն գործերուն մէջ.

Լոնտրա 20 դեկտ.

Օսմ. փոխ.		49 ½
» փոխ	1865	65¼
» »	1869	56
» »	1871	69¼
Անգլ. փոխ.		92¼
Ակիոն		16
Ոսկի		42½—43

Լիվերբուլ, 20 դեկտ.

Բամպակ. Մ. Ն. Օ. 10

Ծախուած 12000 հակ.

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

ԷՍՀԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻԷ

10 դեկտ.	ուրբաթ իրիկուն	54	5/8
11 »	շաբաթ առաւօտ		
	բացուեցաւ	54	4
	կէս օր	54	3

Կ. Պոլիս 11 դեկտ.

Սաքիզէ Ժէնէրալի ռամինը		Անգ. լիր.	10 25
Փրէմ	»	Օսմ. լիր.	12.18
Երկաթուղեաց	»	Ֆր	443.
Փոխ. 1863	»	»	336
» 1865	»	»	338.
» 1869	»	»	284 50
Թրամվէյ	»	զուրուշ	730

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բարձրագոյն Մեծ-եպարքոսին ըրած ազգաս. անօրէնութեանց բարեկն եւ սա գաւառաց կառավարիչը ուղղած տառին եւ պատրիարքին հրամաններն ու պատուէրներն անդաշտ՝ տարրգին եւ սանց աղէկութեան չլինելու մասն գաւառաց մէջ. Բայց Հայաստանի ժողովրդեան արիւնը ծծող բորբոքող ըրդաց եւ ուրիշ հէնաւորք հարստահարիչ վրայ ալ նոյն բարբարոսական ազդեցութիւնը պիտի ընեն, աւարառութիւն կը թափ մեզ, քանի որ անկիրթ եւ վայրագ անձինք, որոց չարութիւնը բնութիւն եղած է եւ անպատժութեամբ քաջալերուած, ամենայն գեղջուկ խաղաղութեանց արհամարհութեամբ, ասանց անձերը պատժոյ փորձելու չեն կրնար զգաստանալ եւ իրենց չար յանդգնութիւնները դադրեցնել.

Այս պատճառաւ է որ Հայաստանի հեռաւոր գաւառաց մէջ ատաղձութիւնն եւ ուրիշ ամեն տեսակ չարիք կը շարունակեն խեղճ հայ ժողովրդեան վրայ, եւ որ աւելի չար է, տեղական իշխանութիւններն ալ անտարբեր՝ որ նոյն խնդրոյ զանգակայ են, ոչ միայն զլխաւորները պաշտպանելու եւ չարագործները պատժելու անփոյթ են, այլ եւ զրկեալ բողոքներն ալ խեղդելու կաշխատին.

Այս տեսակ կառավարիչք որ արդէն իրենց ընծան՝ զոր բարբարոսաց ալ թէեւ թշնամիք եւ քաջերէն կը յիշեն, մինչեւ որ խառն չը պատժուին, Հայաստանի գաւառաց ամենայն խեղճ ժողովրդեան համար ասպահովութեան եղբայրանալ չըներ.

Մեզ փառահ էր, որ Բարձր. Մեծ-ճուռ փաշայի այս արդարակորով եւ ազնուազգ Մեծ-եպարքոսի մը փափաքին այլ չկրնար յարուցանել այս մարդոց. բայց կը յուսանք որ ազգային փոխութիւնը նորին բարձրութեան նախկին փութոյ.

Մեր այս պայքարուն ատեն տպուած է Բաղէշէն հօկտ. 7 թուով մեզ ուղղուած նամակ մը, որ վերջին ժամանակներս երկրին մէջ գործուած աւազակութեանց եւ բարբարոսութեանց թուումն մասամբ ընել է սանուս, կը ծանուցանէ թէ տեղական իշխանութիւնք իրենց բարեխնամ եւ անձնուէր առաջնորդ Գեր. Մամբրէ վարդապետին անդուլ բողոքներն ու ազնիւ ստուերէն ձանձրանալով կամ ամանուանց գէշ զգաստելով անոր դէմ կը սկսին քաղաքական թշնամութիւն բարբառով (ամբաստանութիւն) մը յեռած ու կոչիւնք կասկածելի ըրած են, որպէս զի ազգասէր կրաւանքը պաշտպանելու եւ անխռովութեանց ու բռնութեանց դէմ բողոքող առաջնորդին այն տեղէն հեռանալուն, զեղծմանց եւ հարստահարութեանց դէմ ձայն հանող չգտնուի.

Կրնայ այս փնտռին մէջ վարչութեան տրամադրելի է ամենայն զգուշութեամբ պաշտպանել առաջնորդը, եւ զինուել որ իր անձնուիրութեան դէմ նուիրեալ.

Աշխատասիրի նամակին այն մասը՝ որ Բաղէշի մէջ գործուած աւազակութիւններն ու բարբարոսութիւնները կը թուէ.

Ա. Պալանդէնոյ (?) գեղէն ... Հայ նոր ազգին մը կերպարանց, ... ամեն մը ... գեղէն Բարձրաց հըրեւ ... տեղ գիւղացի Հայերէն ... ազգային տէր ... ըրած թագաւոր ... մեզ Քիւրտ ... Հայ ... գեղին ... Քրիստոսի ... ամեն ... Հայոց մէջ ... հայերէն ... եւ ... զինուորական ... Թիւրքի ... Հայոց ... Հարսնափէի ... ազգային մարդոց ... Հայոց վրայ տառապեալ են կը զարգանայ, պատմելով որ Առաջնորդին ընտրութեան եւ ազգին կամեցու ... Առաջնորդին կամ , հայ Թիւֆէկն կարծեմ ... Գու ... կառավարութեան կողմանէ նոյն զէնք ... ժողովուրդն ինքզինքնին.

Բ. Ամենայն արշալուսեան ... Թաղի Քասանանի գործերայ՝ որ ինչ երթանք կը ... օրը , երբեք ... արտաքին 60 կտոր ... կապ կուտայ, ... 1 Հայոց ... կայսերական ... Քրիստոնեաներէն եղած են այս ... :

Գ. Հարմաւուռ ... Գեր. Առաջնորդն Աղթամարու վանուց մէջ կը բանտարկէ. երկու օր ետքը երբ Առաջնորդն գործով մը բազմելով կը դառնայ, երկու ... ցորեն ... կը ... եւ ... կը ... եւ երկու որ իրենց ... Հայ երկրագործներ կը քշուին ...

Դ. Տեղս. 28 գիւղին Թաղի ... ամենալիները տանելի մը տաւր մոնելով, 3 եզ կարելի նայուել մը, եւ 5 ոչխար ալ ... կը տանին.

Ե. Խասանկայի ... Տէր ... երբ Պէշը եւ Բաղէշոյ մէջ եղած Թալթանաշ ... Ֆանդերեան ... 150 հատ կը քշեն կը տանին.

Զ. Մանկունա գեղի մը մէջ Զանապարհներն իբրեւ հայ մը ... կը ծեծեն՝ որ ... քանի օրէն կը մեռնի. ասոր վրայ պատրիարքը ... կը ... ընելով ... կը գրենք.

Է. Անդոյ որ խաւծ մի Մշոյ ... Հայ գեղի կաւպան, քանի մը բիծաքներ կը հագնեն, կը մերկացնեն ու կերթան տղամարդ գիւղացիք ու կը կտեղի ստացով մնացու համար իրենց ասնաուններն աղջին անգին ուրիշ գեղեր կը փախչուինն.

Ը. Շէխանց բռնած Քիւրտ գեղէ մը Մշոյ եկեղեցի ուշեր կրպէնն կասնին. ... կառավարութեան եւ պաշտօնեայ գործիքն ... են, դասը միայն գարունքներ եւ ... եւ աւելի որ անուղղայ ... եւ հարստահարութիւնքն ... առաջնորդական կանոնին գթութեան կենդրին. Բնաւ Մեծ. Տէր, շատ պարէգ ձեր ազգա. խորհրդածութեամբ վարչութեան ուշադրութեան համար իբրեւ բաղդ եւ իր ձեռաց վրայ . . . .

* * *

Ընծայաց առաջնորդ. Գեր. Ցակոբ վարդապետ Չէփչէթեան, որ իր վիճակի ժողովրդոց գանձուն դարձած գանձերը. համար ինն ամէն 'ի վեր մարմնաց եղած՝ մերթ 'ի Պատրիարքարան եւ մերթ 'ի Բ. Դուռն կը դիմէր, վերջապէս իր բաղձացեալ նպատակին հասնելով՝ շարունակելի օրը մայրաքաղաքէս դէպ վիճակը վերադարձաւ.

Կը յուսանք որ Ընծայաց Հայ ժողովուրդ քէշու բարեկան վարդապետին իրենց օգտին եւ բարեկեցութեան համար ըրած անձնուէր ջանից եւ գիջողութեանց յարգը ճանչնալով, իրենց փոխադարձ երախտագիտութեան արտայայտութիւնն ալ հասցնելէ ետ չեն մնար.

Սա Ազգ. վարչութիւնն ուղղեալ Հեռաւոր բարեբաղդին մէկ օրինակն ալ մեզ զրկուած ըլլալով 'ի հրատարակութիւն կը փութանք հրատարակել յառաջիկայ Ազգ. վարչութիւնն ու ջարդարութեան տանելով արժանը կը տեսնենք.

Ամենապատիւ Սրբազան Հայրին եւ բարեխնամ Ազգ. Վարչութեան.

Պարտ անձին կը համարիմ Ձեր Ազգախնամ ուշադրութեան հրաւիրել՝ ծանուցանելով թէ Ցիգրանեան Գեր. Աբրահ վարդապետն այս միջոցներս Գիւրիտուանս մէջ քաղաքէ քաղաք եւ գիւղէ գեղ շրջագայելով ձեռնադրութիւններ կը շարունակէ՝ ոչ բարոյ եւ ոչ վարուց հարցփորձով բնանալէն անփութութեամբ եղաւ . . . .

Ա. Աւգողոյ.—Պաշէքի գաւառին կանանց ջանա բռնած գիւղի տէրտէրը. Բարութիւնը, որուն 'ի վաղուց հետէ մայրաքաղաքաց ըլլալը ասացուած է՝ իսկոյն Գեր. եպիսկոպոս տանց քննելու դանի քահանայ կը ձեռնադրէ.

Բ. Անկէ Պէչոյ բռնած գիւղը կուգայ, այն գիւղին տէրը անտարեն. Մարգիս անուն անձը, որուն ինչ ջղուելի վարուց տէր եւ ինչ տեսակ արբեցող ըլլալը բոլոր Գիւրիտուանս յայտնի է, անմիջապէս քահանայ դանի կը ձեռնադրէ, որ քառասունքն մէջ գինովութենէն երբէք չ'սթափելու 'ի նախատինս սուրբ կրօնի . . .

Գ. Անկէ Մզրագոյ բռնած գիւղը կուգայ, այն գիւղին Տէր Խաչատուր անուն քահանայն աանց որ եւ իցէ հարցափորձի եւ արարողութեան մէկ քառասունքն մէջ վեղար գնելով վարդապետ դանի կը ձեռնադրէ եւ յետ մը անկէ խոյս կուտայ.

Դ. Անկէ Ճոմանի բռնած գիւղին տէրտէրը. Մարգար անունով մէկը որ ամենուն մէկ տան Պօղոս ուսցիչ կարդալ չ'գիտէր, իսկոյն կը ձեռնադրէ դանի քահանայ որ յլսոցը պարմանալով կ'սեփէլ շանդրատուութիւն կրօնի . . . .

Ե. Անկէ Պարոն բռնած գիւղին տէրտէրը. Մանուկ անունով անձը, որոյ կինը օրինաւորութեան վրայ է. դուրսէ փորձանք պատուհի, ատոնց հարցանելոյ քահանայ կը ձեռնադրէ . . . .

Այսպէս մինչեւ ցարդ կը շարունակէ, անտանոք մինչեւ վերջը ինչեր կըլլան.

Ազգախնամ Տեարքդ արդեօք ինչ պատշաճով, ինչ անօրէնութեամբ որոյ հրահրամանաւ եւ որոյ հրաւիրանաւ կը շրջագայի չգիտենք, եւ կը զարմանանք այսպիսի զաղտնի անօրէնութեան մը վրայ. հարկաւ չէն մեր կրած անտանելի հարստահարութիւնները, որ այժմ այս կրօնից ցաւն եւ նախատինքն ալ կը կրենք . . . .

18 նոյեմ. 1871	Մնամ ազգիս յառաջադիմութեան բարեմաղթող.
'ի Վանս Արդոյ	
կրօնաւոր	

Անյայտ վանական
վարդապետ Ա. կրօնաւոր վանաց

ՏՆՕՐԻՆԱԳԻՐ

Եղիպտոսի առաջնորդ Գեր. Մեսրոպ Սրբազան եպիսկոպոսին Նուբար փաշա Սրբ. Ալեքսանդրիոյ կառավարութեան մէջ խօսած ճառէն.

(Տե. Թի. 1175)

ՆԱՄԱԿ Բ.

Աստուածատուր վարդապետը իրեն յանձնուած բերան, որուն պատճէնը հետեւեալն է.

« Միապետ եպիսկոպոսին Գաւիթէ եւ Ալեքսանդրիոյ մէջ իմ ըրած անիրաւութիւնները ու անպատշաճութիւնները.

1. Միապետ եպիսկոպոսին Ալեքսանդրիոյ եկեղեցւոյ տանեկին մէջ վրաս յարձակած ըսելը եւ ծեծելը, եւ նոյն կէտին այն տեղ եղած անտակի խոսքերը. Ցանկանա յափշտակելու կինքը եւ յետոյ բանտարկութեան բանալը. դոք եւ ուրիշ ես բանուել ըրած խուզարկութիւններ, նոյն կէտին զրպարտ Ցաքիրէն արտաքի գիր մը գրել տալ եւ ինձ բանի սարքածնել եւ կնքել տալը եւ այն տեղ հեռացնել եւ գիշերը ժամը վերջին սենեակը կղզել տալը, եւ դրան առջեւ պահապան դնել տալը, որ մինչեւ ցայգ սենեակս 'ի կողպած մնացած է. նոյն երեկոյին չոր պէտքերուս իրենց բերելով եղած սենեակս մէջ թողեց եւ անոնց առած պատուէրը. եւ յետոյ գալով հանելով սենեակէն բացած չորս եւ Ցաքոր Աբթէնի սենեակին դրան առջեւը պահապան դնելը. երկու օր եւ երկու գիշեր նոյն սենեակին մէջ տանց կերակուրի ու բանտարկելը, որոշ հաղորդում բաներ վերջինները դուրսէն եղած ազդեցութենը զանձի եւ գործելը՝ նորա մեռնելու հրաման չէ կայ ըսելով յետոյ որ ինձ ալ հրաման չէ կար դուրս ելլելու.

2. Գաւիթէէն խմանասա եկած հեռագիրը բանալ կարդալէն վերջը ինձ բանի սարքածել տալը. Գաւիթէի մեր գործակալին եկած հեռագիր դարձել եւ զիս Գաւիթէ ուղելը. Եգիպտոսի կառավարութեան ձեռնհասութեանը ... տուեալներու գործակալին պահանջքը փարձաւորաց պատասխանել որ պատրհասանէ երուսաղէմի երթեք զօրամ չախմալ տալը եւ մեր գործակալը հոնչել պատասխանել որ դրամ չախմալ ժողովքնական բերած պատուհասները, ցուցուած եւ կնքուած սենեակս պահելը կարելը եւ նոյն մանեկս սառայարկութիւն ընելը.

3. Գաւիթէեի սենեկէն զիս դուրս հանելու համար տէր Կարապետին եւ Ցովհաննէս նախնական ձեռօք ինձ յայտ ընելը, որ այս եւ ուրիշ սենեկներ երուսաղէմի հաշուուն առնելու եւ երուսաղէմի միաբանաց եւ վարդապետաց ընակարան յատկացած ըլլալը ազգային հաստատուած եւ սաւնիքաս վրայ եղած արձանագրութիւնները յարգ կը փոխեն.

4. Գաւիթէի Թաղականաց ժողովին մէջ Միապետ եպիսկոպոսին ըրած սառայարկութիւնը թէ դուք ինչ խնդրով կուտուած ալդերի երուսաղէմի

յանձնեցիք․ քանի որ ձեր նիւթերն եւ առաջնորդարանը առկային կանգուն կեցած է․ ուստի պէտք է որ կալուածները ետ առնուին եւ այլն եւ այլն եւ այլն․ Եւ նախ այս անգի վարդապետը դուրս հանէք․ Ուստի նոյն ժողովականաց մէկուն կ'առաջարկէ որ այս որոշումը «գայ ինձ հաղորդէ․ որպէս զի նիկոլեցիէն դուրս ելլամ եւ Թաղին մէջ Երուսաղէմի ատեներուն մէկը պարպել նստիմ․ բայց նոյն անձը այս պատգամաւորութեանը յանձնառու չըլլար եւ չգար ինձ լուր տալու․ Ինքը միայն եպիսկոպոս մը ըլլալով Երուսաղէմայ Ս․ Պատրիարքին եւ Միաբանութեան պատուոյն դէմ ըրած անվայել խօսքերը Ածա սանդ՝ հաճոյ է որ Եզ․ Ցայրին վարչութեան արդարութեան ատենին բողոքած եմ եւ կը բողոքեմ։

1871 յունիս 5 'ի Կ․ Պոլիս

Առաջնորդական Տեղապահ
Տէր Յովհաննէս

Այս թուղթին մէջ գրուածներէն դուրս ուրիշ գտած չունիմ, իսկ ասկէ զատ թէ Ժողովոյդ եւ թէ Մեծարգոյ Երեսփոխանաց կողմանէ ըլլալիք հարցմանց պատասխանելու պատրաստ ըլլալս առաջուց յայտնութեամբ կը հաստատեմ։

Նոյն։

Այս բողոքագիրը ընթեռնլէն ըստ կերպի յանձնախումբս հարցուց Ակնատանցի վարդապետին թէ արդեօք բողոքագրին մէջ գրուած ամեն իրողութիւններուն համար ինքը դատ դատ պիտի վարէ՞, թէ միայն իր անձնականին վերաբերեալը․ եւ պատասխան ընդունելով որ կալուածական խնդրոյ եւ Երուսաղէմայ Ս․ Պատրիարքին եւ Երուսաղէմայ Միաբանութեան պատիւը բնաւ իւր խնդրոյ մասին ըրած բողոքանաց համար ինքը փոխանորդ չէ կարգուած եւ կը թողու զանոնք Երուսաղէմայ Ս․ Պատրիարքին կամացը, եւ ինքը միայն իր անձնականին վերաբերեալ մասերուն համար դատ կը խնդրէ․ Հետեւաբար պատուէրիք ինչ որ իր ըրած ամբաստանութիւնները հաստատելու թէ գրաւորք եւ թէ անձինք ներէ պատրաստելով յանձնախումբիս ներկայացնէ հետեւեալ նիստերուն մէջ։

Դատաստանական կանոնաց համեմատ Ակնատանցի վարդապետին բողոքագրոյն մի պատճէնը հանելով Մեծարգոյ եպիսկոպոսին արտեւյու առնես որ իրեն դէմ եղած ամբաստանութեանց պատասխանը գրով տայ, եւ եթէ զանոնք մերժելու կամ հերքելու գրութիւնք կամ անձինք ունի, յանձնախումբիս ներկայացնէ հետեւեալ նիստերուն։

Մեծարգոյ եպիսկոպոսս ուզեց խնդրոյ յանձնախումբէս յորս հարցումը ընելով․ Ա․ թէ արդեօք Ակնատանցի վարդապետին դատը կրօնակա՞ն է թէ քաղաքական․ Բ․ թէ նա անձա՞մբ պիտի վարէ դատը թէ փոխանորդաւ․ Գ․ թէ եղած բողոքը Երեսփոխանաց դէմ է թէ իրեն․ Դ․ թէ իր ըրած ամբաստանութիւններէն կարող չըլլալ հաստատելու եւ անհիմն դատը որ կը յուզէ ըլլայ իրեն (Մեծարգոյ եպիսկոպոսին) ըրած ծախքը պիտի հատուցանէ՞ եւ իրր զրպարտիչ պիտի պատժուի՞․ Եւ մինչեւ որ այս խնդիրները չի պարզուին եւ չորոշուին, չպիտի կարենայ Ակնատանցի վարդապետին հետ դատ վարել, վասն զի այս խնդրոյ նախկանին յանկարծ խնդրագիր մը տուած է Ազգ․ վարչութեան՝ եւ որուն պատասխանին կ'սպասէ։ — Նոյն նիստին մէջ յիշեալ խնդրոյ Ազգ․ վարչութեան կողմանէ յանձնախումբիս երկրորդ ըլլալով, նորա բաղադրութեան խնդիրը հաս կը համա-
րուինք․ Մեծարգոյ եպիսկոպոսս կը դանդաղի որ այդ՝ Վարչութենէն թէ Երեսփոխանական մէջ պատահած վերջին երկպառակութեանց առթիւն ու հետեւանքը թէպէտեւ ինքը ծանօթ գտնուած է, բայց վարչութիւն ոչ թէ միայն անդամակցութենէ է հրաժարած, այլ պէտք կրկնակի գրութեամբ Պոլիս հրաւիրուած է, եւ թէ Երեսփոխանաց մէջ Ըսէ էջի Հրամանքին բացուելու համար իւ ... ան թէպէտ եւ ինք իւր ազգային Ներկայացուցիչ յայտնուած էր բայց թէ վարչութեան կողմանէ առաջուց ընդունած հրաժարման եւ թէ երեսփոխանաց թախանձանքը բառ օրինի ձեռնաման եղած էր ազգային գործոց բարեկարգութեան եւ ազգային խաղաղութեան եւ պարզաց հրաժարման, եւ ուստի արդարև պարագ մը կատարած առնել, եւ ասոր անիրաւ մը կայլէ եւ իրեն դէմ կը յանգցնի դատ բանալ եւ պակասեցնել․ Ինքը իւր սոսորադրութեամբ 'ի կրօնականէն զգաստ, պատիժ կրելու եւ միանգամայն դատախազին ծախքը առնելու հատուցանելու պարտաւոր է, մի եւ նոյնը կը խնդրէ բառ օրէնի իր դատախազէն, եւ կը հարցանէ թէ իրեն դէմ է դատը թէ Երեսփոխանաց, կրօնակա՞ն է թէ քաղաքական․ փոխանորդաւո՞ր պիտի վարէ թէ անձամբ եւ այլն եւ այլն․ կը վերջացնէ յիշեալ խնդրագիրը՝ բաղաքելով 391 թիւ վարչութեան գրութեան դէմ, որուն մէջ Ակնատանցի վարդապետին գրագրութեամբը մտադրութեան դատը դատուած է․ կը բողոքէ նմանապէս Երուսաղէմայ Պատրիարքին դէմ որ ազգէն օրինաւոր կերպին դրութեանց չանսալով, չուզ մը Հնուպրակց տասը աւետաններու գնած է առանց տեղեկացրել մը չարժելով․ կը բողոքէ Ազգին հրատարակութեանց դէմ որ բոլոր ընթերցողները 'ի գայթակղութիւն տարաւ․ կը բողոքէ Ակնատանցի վարդապետին դէմ որ նոյն երեսփոխանութեանց բաւ հեղինակ ըլլալէն 'ի զատ զրպարտիչ հրատարակութիւններ ըրած է խորամանկ բերանով, եւ կը խնդրէ յանուն ազգութեան եւ Եկեղեցականութեան՝ որ դատը անդրադառնալու քննութեան կարգը ազատարարութեամբ 'ի լոյս ընծայուի 'ի մեջ եկեղեցւոյ ի բարեկարգութեան ազգայնոց։ —

Մեծարգոյ եպիսկոպոսին թէ բերանացի եւ թէ գրութեամբ ըրած յիշեալ խնդիրը յանձնախումբս 'ի նկատողութեան առնելով խորհրդակցէ տուաւ միակամ պաշտօն ապաքէս եւ յայտնեց թէ Ակնատանցի վարդապետին դատը ինքը անձամբ պիտի վարէ եւ ոչ թէ փոխանորդաւոր․ դատը Մեծարգոյ եպիսկոպոսին դէմ է եւ ոչ Երեսփոխանաց․ քաղաքական է եւ ոչ կրօնական․ իսկ 'ի կորուստին պարտին տուժելոց ծախքը եւ կրելու պատիժը յանձնախումբին ձեռնհասութենէն վեր ըլլալով՝ Վարչութեան գիտնալը եւ դատաւորելը բանն է, նոյնպէս տեղեկագրին եւ վճռային ազդագրութեամբ հրատարակութիւնը։

(Շարունակելի)

Մեծ․ Խմբագիր,

Կը խնդրեմ որ սոյն տողերս պատուելին Ձեր պատուական թերթին մէջ հրատարակելու շնորհ ընէք։

Աշխիս եւ ենիոյեցւոյ ծառայութիւն մը մատուցանելու եւ եթէ առարկէ 'ի վեր Աշխատարաց խնդրոյն վրայ տրամաբանական տեղեկութիւն ուղիղ ազգային փափագը ցուցանելու նպատակաւ անտարակի մը խորհրդակցութեան ձեռնարկութիւն ըրած եմ, արդէն յառ մը հաստատական դրութիւններով․ որուն պատասխանութիւն է Խաչատուր Ալթունեան վարժապետ եպիսկոպոսին երթալը եւ գալը․ ապահով թեմ-
յառ կախմանէտ թշուառ մօրը եւ իր թշնամիները, Խաչատուր եպիսկոպոսի բանի կախմանդանայ ու իր համախոհները, Վանայ Իշխանաց եւ Քիւրտ Պէյերուն հետ ունեցած նպրգին եւ տրտագին յարաբերութիւնները, Իզնամիտ եւ Լամբերին Արքայականներու ըրած քննութիւնը, վանքերէն եւ Վանայ վանաճուած աւանները, Խաչատուր եպիսկոպոսի զարմանահրաշ գործերը, եւ ամեն ու ժողովրդեան 7 տարիէ 'ի վեր կրած զանազան վիշտերը որոնց արդարեւ Հայ սիրտ մը տանելու արտասուելու չպիտի կրնայ կարդալ եւ դատողութեան կենդրոն մէջ արձանագրել․ եղանակաւոր կէտեր կը համարուի․ Ուստի ներկայիս կը խնդրուի բարեր այն Աշխատարաց կամ վասպուրականցի ազգայիններէն եւ կերպաժին հայրերէ, որ եթէ սոյն խնդրոյ վրայ ո եւ իցէ գրութիւն մը կամ վկայաթուղթ եւ ապահովական իրողութիւններ ունին թող բարեհաճին ազգասիրաբար յարգարանելու մեզ այս մեր ազգային Ձեռնարկութիւնս 'ի լոյս ածելու ատենը ազատելու։

Որ եւ մնամ…

Մեսրոպ Պապազեան․

Վանեցի

1871 յունիս 3

… Խմբագիր․

Մեծ․ Պէրպէրեան Աւետիս պատուելին աշխատասիրած Փառաւորութեան Հայոց ընտիր գործը զոր տակէ առաջ թէ Մեծ․ Հեղինակին եւ թէ տպագրական ծախք ծախուց համար ստացած էինք քիչ և 3 արծաթ մեջիտէի ծախելու․ բայց ներկայիս որ Մեծարգոյ Հաստատութեան կողմանէ գնոյն ծանրութեանը համար զեղջումներ կը տեսնուի․ այս անգամ թէ բռնուեցաւ Ազգային օգուտներէն եւ թէ մեր սոյն մեծ գործին համար ըրած ծախք ծախսերը եթէ ոչ դոյզնը՝ գոնէ բնկեցուցեալ համար 1 1/2 արծաթ մեջիտէի ծախել որոշած եմք 'ի միասին մեր կանխաւ գտուած ըլլալով որ սիրելի Ազգիս ընդունելութեանց կարժանանայ մեր այս գործունեայ ծառայութիւնը։

… Խմբագիր կը խնդրեմ սոյն երկտող ծանուցումը բարեհաճիք ձեր ազգասէր թերթին մէջ քանի մ'անգամ հրատարակել։

Ձեր սիրելի Ազգին անձնուէր
Յովհան Պէպէլէքեան

Ս․ Գ․ վերոյիշեալ պատմութիւնը կը գտնուի — Մերճան չարշի թիւ 88 — Գ․ Քէրսիմէջի գրատունը։

Նոյն

ԳԱՂԹԱԿԱՆ ԽԱՂԱՐԿՈՒԹԻՒՆ

Թուրքիոյ Հայոց Երեսփոխանաց Ընդ. Ժողովոյ

Գնէկա․ 5 կիրակի օրը 'ի Նաղատ թաղին աշխարհին վարժարանին վիճակահանութիւնը կատարուեցաւ 'ի ներկայութեան խորհրդոյ եւ Ազգայնոց, եւ բառ պայմանագրութեան վիճակահանութեան հետեւեալ հողիւր թիւերը շահեցան, որք են,

Թիւ	Շահուած ոսկւոյն գինը
243	500
892	100
328	25
1758	25
327	25
1523	22
1598	25
1940	5
2052	5
449	5
800	5
1982	5
2142	5
2418	5
1048	5
872	5
2027	5
542	5
1130	5
355	5
1790	5
2984	5
1818	5
1918	5

1979	5
1503	5
1404	5
203	5
529	5
215	5
2835	5
1267	5
2239	5
1582	5
1215	5
2681	5
1606	5
2166	2
272	2
2588	2
1607	2
1260	2
254	2
200	2
1745	2
1987	2
2208	2
283	2
2191	2
11	2
143	2
78	2
1496	2
2535	2
149	2
2073	2
1084	2
1044	2
1769	2
1024	2
1237	2
1865	2
1093	2
624	2
1075	2
918	2
77	2
2934	2
2176	2
2058	2
1354	2
240	2
1296	2
1117	2
2586	2
2228	2
854	2
1789	2
1543	2
177	2
163	2
653	2
1139	2
2471	2
464	2
463	2
2607	2
2738	2
1584	2
992	2
1290	2
2868	2
729	2
1242	2
1844	2
2932	2
1326	2
1560	2
2767	2
1784	2

Վիճակահանութեանս հաշուակներէն տասցոյն Մեծ․ Ազգայնոց խնդրոյ կը տրուի, զի որոնք որ՝ վիճակագրեալ շահող թիւերէն իրենց ձեռք ունին, պէտք է յառաջիկայ հինգշաբթի եւ կիրակի օրը անձամբ եւ կամ գրով իրենց վարչելով վիճակահանութեան տոմսը թերթին խորհրդարանը ներկայացնեն, եւ նոցա փոխարժէքը իրենց ինկած բաժնին համաձայն ընդունին։

6 յունիս․ 1871․

'ի Թաղական խորհրդարանէն Էնէնի գաւառի,

'ի Դիմաց Թաղ․ Խորհրդոյ

Ատենապետ Ք․ Ատենադպիր

Հայկազեան Բենեան Օհաննէս Ալլահվերտեան

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
Մ. Օ. ՀԻՒՍԷՐԵԱՆ
ԴԻՒԱՆ
ՎԷՊՔ ԵՒ ՏԱՂՔ

Այս եւ այլ տողերու հաւաքածոյ մ'է, որոյ մէջ հայ բանաստեղծ ու֊չարչարանաց ... ընտիր նոցա պակաս չէն ։

Կը գտնուի Պ. Յ. Գափամճեանի գրատունը 'ի Զաքմաքճըլար եօգուշու ։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

Կոշկակարաց զօրաց համար պէտք եղած 100 000 օխայ կէօնկէօյի (կաշի) ... հօխան 3 գրշի ... 60 000 օխան կրեակի կողմն, եւ 40 000 օխան ալ 'ի Պոլսոյ ... յանձնարարուած գործոց ... գնահատութեան, եւ յառաջիկայ շաբաթ օր (ամսոյ 11 ին) վերջնական գնահատութիւնը 'ի գործ պիտի դրուի 'ի Ցարի Շուկա ։

Եւ ասկէ զատ յարգոյ վաճառականք որք կ'ուզեն ... կը հրաւիրուին ներկայ գտնուիլ նշեալ օրին յատուկ Սարրաֆխանի Դրան մէջ վաճառուելիք ... եւ ... 'ի դիւրու֊թիւն վաճառականաց ։

7 դեկտ. 1871.
'Ի Դուռն Սերասքերի ։

1872 մարտի սկիզբէն մինչեւ 1873 փետրվարի վերջը մէկ տարուան մէջ կայսերական բանակներուն համար պէտք եղած գէղերէնց գնահատութիւնը պիտի ըլլայ 'ի Ցարի Շուկա հինգշաբթի օրերը նոյեմբերի 4էն մինչ 'ի դեկտեմբեր վերջ. գէղերէնց առ֊ասկը եւ պայմանները գիտնալ ուզող֊ները պիտի ծանուցուի 'ի Ցարի Շուկա ։

Ուզող գէղերայքը մատակարարու֊թեան յանձնուած վաճառականք հրա֊ւիրուած են ներկայանալու նոյն օրերը ։

4 նոյեմ. 1871
Ի Դուռն Սերասքերի

ԽՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ
Կ. Ի. ՈՒԹՈՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՅ
Կ. ՊՈԼԻՍ ՃԻՆԻԼԻ ԽԱՆ

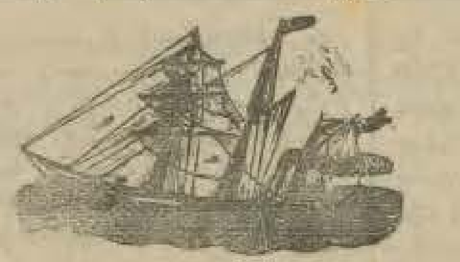

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1871 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 4 ՇԱԲԱԹ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆՉԵՒ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՑՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Ժամ — Բօսֆորէն ելնող շոգենաւները

2 30 Պէօյիւքտէրէէն. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Իսթինեա. Էմիրկեան. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Առնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ։

2 45 Առնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ։

2 45 Պէյքօզ. Բաշաբաղչէ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Վանիքէօյ. Չէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք ։

3 Եէնիմահալլէ. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Գալէնտէրքէօյ. Ռ. Հիսար. Առնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ ։

4 Ռ. Գ. Գավաքէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Իսթինեա. Էմիրկեան. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Առնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ ։

4 Պէօյիւքտէրէէն. Պէյքօզ. Բաշաբաղչէ. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Չէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք. Գապաթաշ ։

5 45 Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկեան. Ռ. Հիսար. Առնաւուտքէօյ. Գուրու չ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ ։

5 45 Առնաւուտքէօյ. Պէյլէրպէյի. Օրթաքէօյ. Գուզկունճուք. Իւսկիւտար. Գապաթաշ ։

7 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Պէյքօզ. Եէնիքէօյ. Էմիրկեան. Գանլըճա. Ռ. Հիսար. Գանտիլլի. Առնաւուտքէօյ. Պէյլէրպէյի. Օրթաքէօյ. Գուզկունճուք. Պէշիկթաշ. Իւսկիւտար

7 45 Առնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ ։

8 15 Եէնիմահալլէէն. Մէզարպուրնու. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Պէյքօզ. Եէնիքէօյ. Գալէնտէրքէօյ. Ռ. Հիսար. Պէպէք. Առնաւուտքէօյ. Գուրուչէշմէ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ ։

8 30 Պէօյիւքտէրէէն. Պէյքօզ. Բաշաբաղչէ. Իւֆիւմ փաշա մահալլէսի. Գանլըճա. Ա. Հիսար. Գանտիլլի. Վանիքէօյ. Չէնկէլքէօյ. Պէյլէրպէյի. Գուզկունճուք. Իւսկիւտար

10 15 Եէնիմահալլէէն. Պէօյիւքտէրէ. Թարապիա. Եէնիքէօյ. Էմիրկեան. Ռ. Հիսար. Առնաւուտքէօյ. Օրթաքէօյ. Պէշիկթաշ. Գապաթաշ

Կամուրջէն ելնող շոգենաւները

3 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Առնաւուտքէօյ. Ռ. Հիսար. Էմիրկեան. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ.

4 Գապաթաշ. Իւսկիւտար. Պէշիկթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ. Պէյլէրպէյի. Առնաւուտքէօյ. Գանտիլլի. Ռ. Հիսար. Գանլըճա. Էմիրկեան. Եէնիքէօյ. Պէյքօզ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ.

4 Իւսկիւտար. Գուզկունճուք. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Գանտիլլի. Հիսար. Գանլըճա. Իւֆիւմ փաշա մահալլէսի. Բաշաբաղչէ. Պէյքօզ. Պէօյիւքտէրէ.

4 45 Գապաթաշ. Պէշիկթաշ. Իւսկիւտար. Գուզկունճուք. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ. Առնաւուտքէօյ ։

5 Պէշիկ. Օրթաք. Առնաւուտ. Պէպէք. Ռ. Հիսար. Գալէնտ. Եէնիք. Պէյքօզ. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմահալլէ.

6 45 Իւսկիւտար. Պէշիկթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Առնաւուտքէօյ ։

8 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Առնաւուտքէօյ. Պէպէք. Հիսար. Էմիրկեան. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ ։

9 30 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Պէյլէրպէյի. Առնաւուտքէօյ. Գանտիլլի. Ռ. Հիսար. Գալէնտէր. Եէնիքէօյ. Պէյքօզ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Մէզարպուրնու. Ռ. եւ Ա. գավաքները ։

10 15 Գուզ. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Բաշաբաղչէ. Պէյքօզ. Պէօյիւքտէրէ ։

10 30 Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Առնաւուտքէօյ. Պէպէք. Ռ. Հիսար. Էմիրկեան. Իսթինեա. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ. Եէնիմահալլէ ։

11 Գուզկունճուք. Պէյլէրպէյի. Չէնկէլքէօյ. Վանիքէօյ. Գանտիլլի. Ա. Հիսար. Գանլըճա. Բաշաբաղչէ. Պէյքօզ ։

11 Գապաթաշ. Պէշիկթաշ. Օրթաքէօյ. Առնաւուտքէօյ. Ռ. Հիսար. Էմիրկեան. Եէնիքէօյ. Թարապիա. Պէօյիւքտէրէ ։

11 30 Գապաթաշ. Պէշիկթաշ. Գուզկունճուք. Օրթաքէօյ. Գուրուչէշմէ. Առնաւուտքէօյ ։

Իւսկիւտարու շոգենաւաց երթեւեկութիւնը

Ժամ	Իւսկիւտարէն կամուրջ ։	Ժամ	Կամուրջէն Իւսկիւտար ։
3		3 15	
3 30		3 45	
4		4 15	
4 30		4 45	
5		5 15	
5 30		5 45	
6		6 15	
6 30		6 45	
7		8	
8		8 30	Պէշիկթաշ հանդիպելով
8 45	Պէշիկթաշ հանդիպելով	9	
9 10		9 30	
9 40		9 50	
10		10 10	
10 15		10 30	
10 35		10 50	
11		11 15	
11 10		11 30	
11 40		45 11	
12		12 5	

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԵՏ 100 ԴՐՈՒՇԷՆ)

Լոնտրա 3 ամիս	ղուրուշ	109½
Մարսիլիա	»	23,80—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ
11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

Անգղ. լիրա	ղուրուշ	110
Նափոլէոն ոսկի	»	87 13
Իմփէրիալ ոսկի	»	89 15
Զէրմիպ	»	51,25
Հինգ Ֆրանք	»	—
Հինգօնց	»	104,35
Գլիմ	»	147,30

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ
ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն կարծր	Պէսարապիա		33	—35
» »	Ազաք		34	—36
» »	Պուլկար		32	—33
» »	Պուրկազ		32	—33
» »	Թէքիրտաղ		31	—33
կակուղ	Ազաք		32	—34
» »	Պէսարապիա		—	—
Կիրքա Թուլա			29	—34
Ցորեն կակուղ Պուրկազ			—	—
Վառնա			30—32	
» »	Պուլկար		28—30	
Եգիպտացորեն Թունա			14½—15	
»	Անատոլ.		»	
Գարի Թունա			15—15½	
»	Անատոլ.			

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ
ԽԱՂՈՂ ՉՈՐ

Պուռսա	ղուրուշ	260—320
Անատոլու	»	115—125
Ֆօյա		
Էսքիշէ	»	
Ոսկաթ	»	

ԲԱՄԲԱԿ — Ղուրուշ

Կէյվէ	օխա	9½—
Իզմիր	»	10 —
Ադանա	»	8½—
Պարսկաստան	»	6½—7
Վրաստան	»	6½—7

ԲՐԴԻՔ

Անատոլու լուացուած	օխա	14½—15
» չլուացուած	»	8—8½
Ռումէլի լուացուած	»	15—
» չլուացուած	»	8½—7½
Վրաստան լուացուած	»	12½—
» կէս		— —
» չլուացուած	»	— —
Ցանցորիա	»	10 —
Նաֆի Չէնէ	»	9½—

ՄԱԶ

Պարսկաստան	օխա	11½—
Անատոլու	»	10½—
Ճէփլաք	»	7—8

ՃԷՐԻ

Դայաճիք Ա. տեսակ		օխա	20—20½
» Բ.	»	»	19½—
Էնկիւրիւ	»	»	— —
Թօգաթ	»	»	18½—
Սեբեստ	»	»	17 —
Եօզղատ	»	»	16—17
Չորում			16—17

ԹԻՖԹԻԿ

Էնկիւրիւ	օխա	40 —42
Կաստամօնի	»	—
Պէյպազար	»	—
Չէրքէշ	»	—
Վան	»	22 —23

ԱՂՈՒԷՍԻ ՄՈՐԹ

Ամասիա	7	—10 կտոր	մէկ	Օ. Լ.
Եօզղատ	8	»	»	»
Սիվաս	»	»	»	»
Էրզրում	9	»	»	»
Գայսէրի	»	»	»	»

ՁԷԹ

Մուտանիա	օխա	6½—
Այվալը	»	7 —
Սամոս	»	10 —
Միտիլի	»	7 —

Պղինձ թուղթ եւրոպ. մէջ		9½—10
Սալէպ Գասթամօնի	օխա	—
Աֆիոն	»	233 —246
Գիթրէ	»	28 —34
Սուսամ	»	4 —4½
Վալանա Անատ.	քիլէ	30 —33
» Ռումէլի	»	—
Չամաքօ Պարսկ. Կէչա	»	48 —58
Պրուսա		33 —42

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		ղուրուշ
Խանդ Ռուսիա տեսակ 100	օխ.	1100—1060
» Բ. »		»
Նէֆթ		» 16
Շաքար փոշի Անգղ. կնք.		260—262
» » Դոլլ.		» —
» գլուխ Դալլ.		290—295
Չայ Քօնկօ	օխան	20 —22
» Փէքօ ծաղիկ	»	45 —70
Քնաք (գալալ)	կնտ.	1030—1050
Պղպեղ (սիւմէն)	օխա	10½—
Լեղակ (Եմէն) Պէնկալեան	»	135 —170
» » Մատրաս	»	— —
Զինք տախտ. 100 օխա	ֆր.	70 —
Երկաթ ծողաձեւ		61 —62
» տախտակ		100 —
» բեւեռաց		64 —66
Գարֆիլա		—
Բրինձ Իտալիոյ 100 քիլ.	ֆր.	45
Կարագ եղ Ռուսիոյ	օխ.	13 —14
Խաւիար	»	32 —35